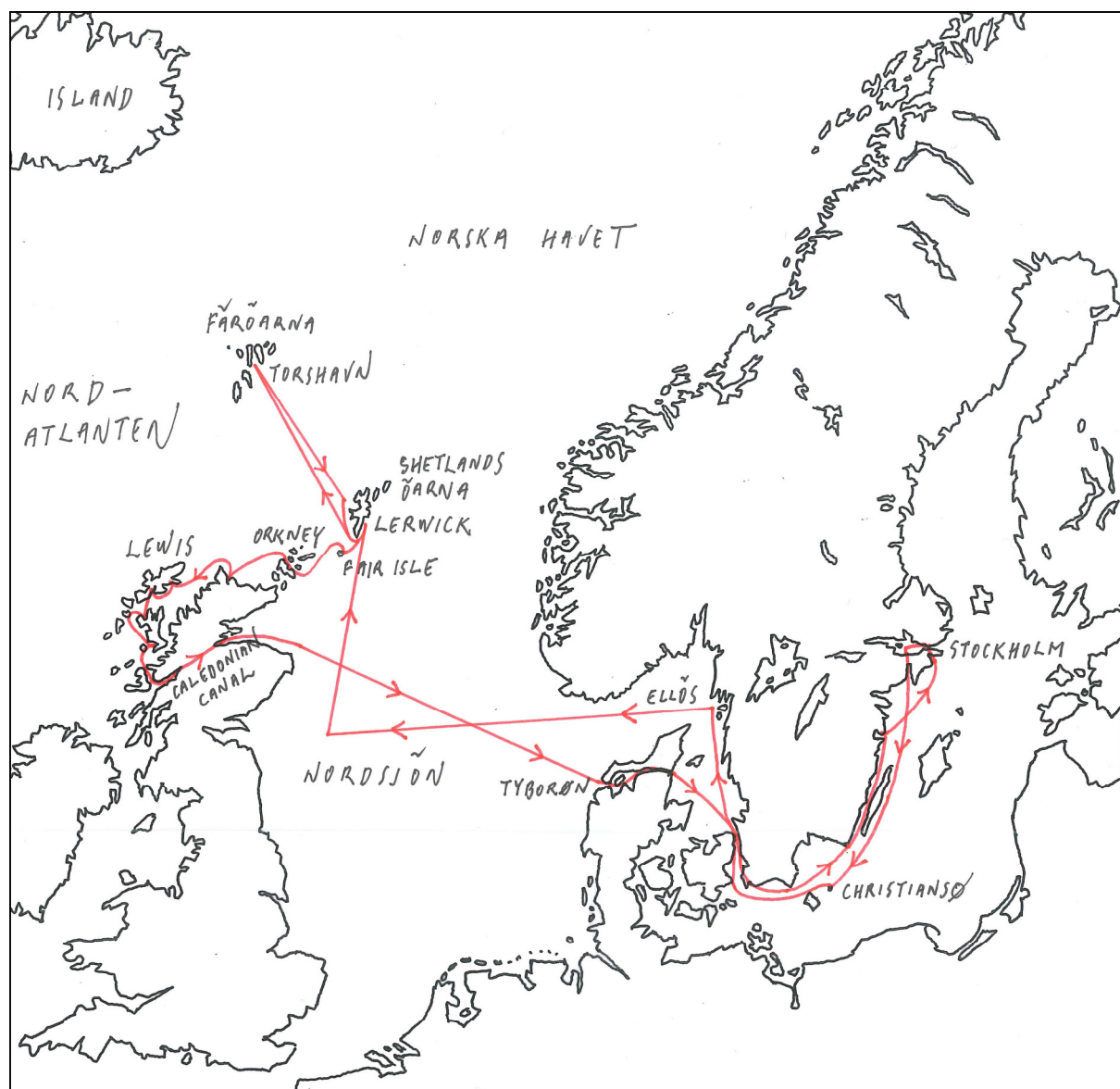

Med Glittra till Skottland och Färöarna sommaren 2014

Bilden från Queens hotel på sidan 9 har Eddie Granlund tagit. Det var Eddie och hans fru Ylva, som vi stötte ihop med när vi hade korsat Nordsjön och förtöjt i Lerwick. Övriga bilder är tagna av Christer, Lasse och mig. Vår egen kamerautrustning var rätt enkel och många bilder är tagna med en iPhone.

Med Glittra till Skottland och Färöarna sommaren 2014

Denna berättelse är en sammanställning av de ofta långa sms, som jag underhand skickade till familj och vänner så de kunde följa seglatsen, och några kompletterande avsnitt.

Under första etappen, Lidingö – Ellös, var vi tre ombord, gymnasiekamraten Lasse, min bror Christer och jag. Under andra etappen, Ellös – Lerwick, var vi också tre men istället för Christer var kusin Magnus med. Resten av seglingen var det bara Lasse och jag.

Vår båt *Glittra* är en Hallberg-Rassy 43 med rullflock och rullstor utan lattor. Båten är utrustad med logg, lod och vindinstrument samt plotter och radar. Glittra har också en inombordsmonterad, kraftfull autopilot, som är outhärlig när man seglar med liten besättning. För kommunikation med hamnmyndigheter, slussar och andra fartyg har vi både en fast monterad och en handhållen vhf.

I hamnarna kunde vi med våra smarta telefoner och fri wifi ta in väderleksprognoser och gribfiler. För att även kunna ta emot prognoser under överfarterna utrustades båten för denna segling med en Navtex, som var mycket användbar.

Vår båtförsäkring hos *Atlantica* fick kompletteras med ett Nordsjötillägg för tiden utanför försäkringens ordinarie täckningsområde. I vhf-abonnemanget hos Stockholm Radio ingår *Sjöassistans*, som är till stor hjälp om man får problem i svenska farvatten, exempelvis vid en grundstötning. Vi är också med i *Sjöräddningssällskapet*, som erbjuder samma hjälp för sina medlemmar.

Lidingö - Ellös

Torsdag 5 juni

Efter ett intensivt rustande de sista dagarna kunde Lars, Christer och jag i tisdags, en dag försenade, äntligen lossa förtöjningarna i Askrikehamnen på Lidingö. Äventyret kunde börja.

Första etappmålet var Hallberg-Rassy varv på Ellös där ett efterhängset läckage i rufftaget skulle åtgärdas. Vi hade bestämt att segla utomskärs och gå ut på Östersjön via Mälaren och Södertälje kanal. Sent på kvällen slussade vi in i Mälaren genom Hammarbyslussen. Det hade hunnit bli mörkt. Himlen var täckt av låga, tät moln och ett lätt regn föll. I regndiset och mörkret försvann alla referenspunkter och gatlyktorna bildade diffusa glober i natten. Det var plötsligt inte Stockholm vi färdades genom utan en främmande stad, som klippt ur en gammal svart/vit spionfilm. Sakta trevade vi oss fram över Åstaviken i beckmörkret, passerade under järnvägsbron vid Årsta holmar och förbi Liljeholmsbron. Vid midnatt förtöjde vi vid en båtklubb i Gröndal, avslutade Christers goda middag och gick till kojs.

Onsdag morgon var vinden svag. Vi gick för motor genom Mälaren, passerade Kungshatt, Ekerö och Helgö och slussade ut genom Södertälje kanal vid lunchtid. Vi fortsatte farleden söderut och ut på havet vid Landsort. Lars och jag seglade hela natten i skift. Christer, som står för all mathållning, slipper nattvakterna. Nu på torsdag mitt på dagen ligger vi utanför Öland i dimbankar. Det är kallt och rått.

Utanför Öland.

Hamnen i sundet mellan Christiansö och Fredriksö.

Lördag 7 juni

Torsdagens dimma lättade så småningom. Vi fortsatte seglatsen söderut med vaktgång under natten. På fredagen strålade äntligen solen från en blå sommarhimmel och vinden var god. Vi var på väg mot Christiansö. Klockan ett förtöjde vi i den lilla hamnen i sundet mellan

Christiansö och Fredriksö. Vi stannade ett par timmar, vandrade runt på öarna, blickade ut mot horisonten och avslutade med danskt smørrebrød med stekt fiskfilé och remouladsås och var sin Tuborg på Christiansø Gæstgiveri. Så seglade vi vidare. Vinden mojnade till kvällen och vi fortsatte för motor.

Hela dagen i dag har vi haft en underbar segling på ett glittrande hav. Förbi Köpenhamn och upp i Öresund gjorde vi ett stopp i Hälsingborg för tankning. Nu klockan sju på kvällen seglar vi mot Kullen i kvällssolen med ett glas vin i sittbrunnen medan kocken förbereder middagens rökta lax.

Söndag 8 juni

Även under lördagskvällen dog vinden och vi fick starta motorn. Lars och jag fortsatte våra nattvakter. Inte anade vi då vad som komma skulle.

Vid sextiden i morse vaknade jag med ett ryck i sittbrunnen. Båten dunsade upp på ett grundflak. Jag hade somnat under mitt vaktpass med autopiloten inkopplad och måste ha sovit ganska länge. Nu stod vi på grund mellan ön Nidingen och själva fyren. Jag anropade *Sjöassistans* på VHF och bad om hjälp. Efter att ha kontrollerat att vi inte hade sprungit läck åt vi frukost i lugn och ro i väntan på räddningen. I brådskan inför avresan hade jag inte hunnit kalibrera den elektroniska kompassen. Den visade kontrakurs, vilket gjorde att autopiloten inte kunde styra mot en waypoint utan bara på en fast kompasskurs. Vi hade ändå en oerhörd tur i oturen. Hade vi bara avvikit lite från vår kurs hade vi antingen kört rakt in i fyren eller fortsatt förbi fyren och rammat Malö. Om autopiloten istället hade styrt mot en waypoint hade instrumenten larmat vid girpunkten och vi hade aldrig gått på grund. Det kusliga är att jag inte märkte att jag var trött och inte har en aning om hur länge jag sov. Knappt tre timmar senare var vi flott och på väg igen. Men en ny överraskning väntade på oss på eftermiddagen.

Vinden kom och vi satte stor och gennaker. Solen sken, havet var blått och livet lekte åter. Vi seglade norrut, passerade Vrångö och Donsö, styrde västerut norr om Styrso och korsade inloppet till Göteborg. Seglatsen fortsatte väster om Marstrandsön. När vi gippade en stund senare snodde sig gennakern runt förstaget i den ökande vinden. Hur vi än försökte ville inte timglaset släppa. Jag var rädd att gennakern skulle fladdra sönder i den nu friska vinden så vi gick in Skärhamn och genom att för motor köra runt, runt i hamnbassängen kunde vi linda hela gennakern runt förstaget och rädda seglet. Vi fortsatte för motor och förtöjde hos Hallberg-Rassy på Ellös nu i kväll. Resten av kvällen har vi roat oss med att varv för varv linda upp gennakern igen och få ner den i sin segelsäck.

Tisdag 10 juni

Christer mönstrade av måndag morgon och åkte till Göteborg för att hälsa på kusin Magnus i Kinna. Lasse och jag var trötta efter alla nattvakter och slöade resten av dagen. I dag på morgonen åkte Lasse tillbaka till Stockholm för att återvända nu på söndag. Jag stannar kvar för att övervaka reparationen av läckaget i rufftaket och rusta färdigt båten.

Torsdag 12 juni

I Ellös fortsätter arbetet. Båten lyftes i går, inga skador bara kosmetiskt på blykölen. Alla durkar i akterruffen, i passagen och i pentryt har lackats om och är som nya. Kylen och frysen har tvättats ur. Klockan och barometern har skruvats upp på plats. Navtex och ett 12 voltsuttag har monterats vid kartbordet, kabeldragning pågår.

Glittra i Hallberg-Rassys hamn.

Ellös - Lerwick

Tisdag 17 juni

Lasse kom tillbaka till båten i söndags. Magnus mönstrade på i går eftermiddag. De sista förberedelserna inför överseglingen klarade vi av i dag på förmiddagen. Klockan är kvart över två på eftermiddagen. Vi har tankat diesel och lättar nu för Skottland. Den elektroniska kompassen är kalibrerad.

Onsdag 18 juni

Första natten på havet! Vinden var i början svag och stick i stäv så vi gick för motor. Vid tvåtiden på natten vred vinden mot norr och ökade så jag kunde sätta segel. Det blev en fin segling i månsken. Nu klockan halv tio på morgonen guppar vi fram nästan utan fart. Solen skiner, havet är blått och vi befinner oss söder om Kristiansand i Norge. Det är dags att sätt på motorn igen. Allt är väl ombord.

Vi är på väg att lämna Skagerrak och bege oss ut på det egentliga Nordsjön. Nordsjön ligger på den nordvästeuropeiska kontinentalsockeln och är grunt. Medeldjupet är 93 meter, men på bankarna ute på Nordsjön är det grundare. Vid Doggers bankar är det bara 13 till 37 meter djupt. Vattentemperaturen i norra delen av Nordsjön är i juni/juli ca 12° C. I västra delen av Nordsjön, utmed England och Skottland, står oljeplattformarna tätt.

Söndag 22 juni

Onsdagsmorgonens frid försvann plötsligt och utan förvarning. Under förmiddagen ökade vinden mycket snabbt till hård, västlig kuling. Vi uppmätte 24 m/s, d v s stormvind, innan vindgivaren i masttoppen lossnade och försvann överbord. *Den Norske Los* varnar för svår sjö i ett stort område i nordvästra Skagerack utmed den norska sydkusten och på sjökorten står varningstexten *DANGEROUS WAVES*. Där befann vi oss nu. Sjön växte och stora vågberg med brytande krön kom rullande. Med bottenrevade segel kryssade vi hela dagen utmed den norska kusten utan att avancera nämnvärt. Den hårda vinden fick riggen och seglen att vibrera och snörplinorna i stor och flock rappade ur hela tiden. Vi saknade sjökort för att kunna söka skydd i Lindesnäs och även om vi hade haft det är det tveksamt om det hade varit klokt att angöra den norska kusten i den hårda vinden och kraftiga sjögången. Sent på kvällen beslöt vi istället att gå för styrbords halsar direkt mot England.

Vi handstyrde för att kunna ta höjd och seglade med överlappande tvåtimmarsvakter och med en timmes vila mellan vaktpassen så att det alltid var två personer i sittbrunnen. Det var kallt och blött. Man klarade bara av att styra den första timmen av passet. Den andra timmen kurade man under sprayhooden och nästa vakt tog över rodret. I början försökte vi sova i våra kojer men av- och påklädningen med blöta kläder var omständlig i sjögången och tog för mycket tid av frivakten. Vi övergick istället till att sova fullt påklädda på några blöta båtdynor direkt på durken mellan babords soffa och bordet i salongen. Att laga varm mat var inte att tänka på utan vi levde på torrskaffning.

Den kraftiga vinden och sjögången satte oss och båten på hårt prov. Timmarna, dagarna och nätterna flöt ihop och det är svårt att i efterhand komma ihåg när olika saker inträffade. Lasse blev sjösjuk för första gången i sitt liv. Lyckligtvis gick det över efter några timmar. Vid ett senare tillfälle slungades han av en brottsjö med huvudet före in i väggen i förliga toaletten och blodvite uppstod. En skåplucka öppnades av sjöarnas slag och innehållet tömdes ut på durken. Locket på en pestoburk lossnade och skåpet smetades ner av innehållet. Uppställningsbeslaget för duschskärmen i akter toaletten släppte och skärmen bröts sönder. Aktertoaletten svämmade över och skitvatten rann ut. Babords lanterna lossnade från sitt fäste på pulpit av brottsjöarna men kunde räddas till priset av en genomblöt kapten. Flaggstången på pushpit blåste bort och akterankaret där var inte tillräckligt surrat utan spolades överbord. Bortsett från duschskärmen och lanternan var incidenterna självförvållade. Glittra uppförde sig exemplariskt hela tiden.

Hela torsdagen seglade vi mot England. Fredag förmiddag, när vi var i jämnhöjd med Edinburgh, vred vinden. Vi kunde slå och sträcka upp mot Shetlandsöarna och äntligen laga ett varmt mål mat. Under lördagen var vi i höjd med Pentland Firth, det beryktade sundet mellan Skottland och Orkneyöarna. Vid niotiden på kvällen dog vinden och vi fortsatte för motor. I dag i gryningen siktade vi Shetlandsöarna.

Shetlandsöarna mötte oss med klarblå himmel, strålande morgonsol och alldeles blankt vatten. Sakta gled vi in i sundet mellan Mainland och Bressay. Fyren på Bresseys sydudde lyste kritvit mot de intensivt gröna sluttningarna. Efter allt grått de senaste dagarna drabbades vi nästan av en färgchock. Vi stod alla tre på däck och insöp andäktigt stillheten. Klockan sex i morse lokal tid, efter fem strapatsrika dygn på Nordsjön och 672 Nm, kunde vi äntligen förtöja i Albert dock i Lerwick, Shetlandsöarnas huvudstad. Vi firade vår ankomst med en alltför liten whisky i sittbrunnen.

Glittra i Albert dock.

Efter att ha duschat hos Lerwick boating club tog vi en promenad och kom då i samspråk med Eddie och Ylva från Lidingö, han naturfotograf och hon pensionerad bildlärare. Vi intog gemensam lunch på Queens hotel och åt en oöverträffad Fish and chips med remouladsås. Resten av dagen ska vi ta det lugnt. Sedan får vi försöka få ordning på båten. Magnus har förbokad biljett och flyger hem i morgon bitti.

Lunch på Queens hotel.

Fredag 27 juni

Dagarna går och vi ligger kvar i Lerwick. En dag hyrde vi bil och körde ner till fyren på Sumburgh head längst söderut på huvudön. Andra dagar har vi gjort cykelutflykter i staden och rustat båten för den fortsatta färden. I går besökte vi Lerwick museum, som hade en fin utställning om livet på Shetlandsöarna förr i tiden. Ett par kvällar har vi tagit en öl i baren på Lerwick boating club. Tre sömmar har gått upp i focken, men jag kan laga det.

I dag tog vi färjan till grannön Bressay och cyklade tvärs över ön i motvind och sugande backar. En gummibåt tog oss över sundet till ön Noss, som är nationalpark med ett rikt fågelliv. Sälar iakttog oss från vattnet när vi vandrade utmed klippstranden. Havssulor, sillgrisslor och trutar fanns i stora kolonier på klippbranterna men även labb och lunnefågel. Vi var rätt hungriga och trötta när vi kom tillbaka till båten och intog därför omgående en jätteportion fish and chips på ett enklare ställe.

På väg mot Noss.

Lunnefåglar på Noss.

Klippbranter på motstående sida.

Seglingsplanerna har ändrats. Vi planerar nu att segla vidare till Färöarna och sedan söderut till Inre och Yttre Hebriderna och hem via Caledonian Canal tvärs genom Skottland istället för att runda England. De ensliga öarna lockar mer än att spurta hem genom Engelska kanalen.

Lerwick - Torshavn

Tisdag 1 juli

I dag skiner solen och vindarna är gynnsamma. Klockan elva hissar vi segel igen för vidare färd mot Färöarna.

När man seglar västerut från Shetlandsöarna lämnar man Nordsjön och kommer ut på Nordatlanten. Havsdjupet ökar till över 1000 meter mellan Shetlandsöarna och Färöarna och vattentemperaturen sjunker ytterligare ett par grader till runt 10° C. Mot sydväst är det 3000 Nm fritt vatten ner till Sydamerika och mot norr 1800 Nm till nordpolen. Farvattnen ligger i västvindsbältet vid polarfronten. I gränzonen mellan varm och fuktig subtropisk luft och kall och torr polarluft bildas lätt lågtryck och vädret kan ändras snabbt.

På väg mot Färöarna.

Onsdag 2 juli

Efter 34 timmars segling från Lerwick och 239 Nm i frisk vind ligger vi nu, klockan tio på kvällen, förtöjda långsides en segelskuta i Torshavn på Färöarna. Glittra har forsat fram genom vågorna på Nordatlanten. Flockar av sjöfåglar har följt oss, seglande i vinden utan ansträngning. Solen har strålat mest hela tiden, men när vi närmade oss ön Nólsoy i Färöarkipelagen ökade vinden ytterligare och blev mycket hård med regnskurar. På väg in i hamnen kom en riktig rökare, som piskade regnet till nålar i ansiktet och dränkte oss. Nu sitter vi i ruffen och pustar ut. I morgon ska vi utforska denna fjärran övärld. Torshavn verkar vara en trevlig stad. Här talar man danska förutom färöiska, som vi nog inte förstår.

Fredag 4 juli

När vi vaknade i går flyttade vi båten till en bättre plats och blev då bjudna på morgonkaffe i en grannbåt från England. Efter frukost på café i hamnen och besök av tullen ombord promenerade vi i staden. Vi tittade in hos turistinformationen och köpte sjökort över norra delen av Färöarkipelagen. På eftermiddagen besökte vi Akvariet.

I morse strilade regnet. När det upphörde under förmiddagen tog vi en långpromenad till Torshavn National Museum och dess Frilandsmuseum, som ligger i norra utkanten av staden. På Frilandsmuseet, som är en gammal Färögård, berättade guiden, en äldre kvinna, om livet på öarna när hon var liten. Nordsjöoljan har inneburit en radikal förändring av livet på både Färöarna, Shetlandsöarna och Hebriderna. Nationalmuseet hade en fin utställning om kultur och natur på Färöarna.

På eftermiddagen hyrde vi bil och körde ner till byn Kirkjubøur på sydspetsen av ön Streymoy, en mil söder om Torshavn. Där höll man på att restaurera ruinerna av en gammal katedral. Bredvid ruinen låg ett gammalt bostadshus i trä med rika träsniderier i interiören.

Lördag 5 juli

I dag har solen strålat. Vi har bilat genom detta storslagna landskap med höga berg och djupa fjordar. De gröna, branta sluttningarna genombryts av strömmande vatten. Havsfåglar finns i mängd. Vi besökte Gjógv och Eiði, två små samhällen vid kanten av Nordatlanten, och såg också den årliga kapprodden i traditionella båtar i Vestmanna. I morgon seglar vi tillbaka till Shetlandsöarna för att montera beställda reservdelar och vidare färd mot Orkneyöarna och Hebriderna. Vädret och vinden ska vara gynnsamma.

Gjógv på ön Eysturoy.

Gjógv.

Den lilla hamnen i Gjógv.

Den årliga kapprodden i traditionella båtar i Vestmanna.

Torshavn - Lerwick

Tisdag 8 juli

Solen har lyst mest hela tiden men vindarna har varit rakt emot och dog helt i dag på morgonen så det var först klockan fyra på eftermiddagen i dag och efter 326 Nm som vi kunde förtöja i Lerwick. Allt är bra. Det ska bli skönt att nu gå och duscha och lägga in en tvätt hos Lerwick boating club. Vi blir här ett par dagar för att sedan fortsätta till Skottlands västkust och Hebriderna.

Lerwick boating club i bakgrunden.

Lerwick - Fair Isle

Torsdag 10 juli

Efter återseglaten till Lerwick, där jag bytte pumphus på ena toaletten och monterade en ny vindgivare i masttoppen som ersättning för den vi förlorade i stormvindarna på Nordsjön, har vi i dag seglat i frisk nordlig vind till fågelön Fair Isle, som ligger halvvägs mellan Shetlandsöarna och Orkneyöarna. Den utlovade solen uteblev och istället fick vi gråväder med regnskurar. Vi hann precis förtöja innan det värsta regnet kom. Middagen intogs i kajutavärmen med rökt shetlandslax, kokt färskpotatis och öl till huvudrätt, gorgonzola och kex till dessert samt kaffe med chokladkex. I morgon ska vi besöka fågelstationen och vandra upp till fyren på nordspetsen. Sedan går färden vidare till Orkneyöarna, förhoppningsvis i solsken. Väderleksrapporterna verkar man inte kunna lita på.

North haven på Fair Isle.

Fair Isle - Kirkwall

Fredag 11 juli

Vi lämnade Fair Isle vid halvtretiden på eftermiddagen och är nu på väg mot Orkneyöarna. Det är fin vind och sol. Vi beräknar angöra Kirkwall i morgon bitti. Vi har just ätit middag, gulaschsoppa och knäckebröd med salami.

Lördag 12 juli

Vi hade en fin segling i månsken hela natten. I motsats till Shetlands- och Färöarna, vars ekonomier baseras på fiske och off shore-verksamhet, är Orkneyöarna helt inriktade på jordbruk. Redan ute till havs kändes doften av gödsel när vi närmade oss ögruppen. Strax före inseglingen till Kirkwall kom plötsligt tät dimma. Med plotterns hjälp hittade vi ändå in i hamnen och kunde förtöja strax efter fyra på morgonen. Efter morgonsömn åt vi frukost och lunch på stan och besökte sedan Highland Park distillery med rundvandring och provsmakning av whisky. Nu har vi ätit middag på Kirkwall hotel och sitter en stund på Orkney sailing club. I övermorgon, då vindarna verkar gynnsamma, tänker vi fortsätta till Yttre Hebriderna.

Klippor och Fair Isle light house på motstående sida.

Utsikt över staden och katedralen i Kirkwall från ruinen av biskopspalatset

Kirkwall – Loch Eriboll

Måndag 14 juli

Morgonen var stilla med blankt vatten och sol när vi lämnade hamnen i Kirkwall på Orkneyöarna vid halvsextiden i morse. Vi gick för motor genom sunden och ut på havet just när tidvattnet vände. Så kom vinden och vi fick en fräsande sträckbog mot Skottlands nordvästra hörn. Kusten mötte oss med blånande berg, som tornade upp sig bakom varandra likt en japansk tuschteckning. Nu ligger vi för ankar längst in i Loch Eriboll, en fjordliknande 12 km djup havsvik omgiven av höga berg. Vi hade tänkt inviga den nya pulpitgrillen, men det blåser för mycket. Oxfilén får vila i kylan. Det blir färsk pasta och rödvin istället. I morgon seglar vi vidare till Stornoway på ön Lewis i Yttre Hebriderna.

På väg ut på havet tidig morgon.

Mot den skotska kusten och Loch Eriboll.

Loch Eriboll - Stornowell

Onsdag 16 juli

Vi blev kvar i Loch Eriboll hela tisdagen. Det var kulingvarning och blåste hårt. Dagen ägnades istället åt båtvård. Efter regn i natt låg Loch Eriboll stilla. Vi lättade ankare vid sex och gick för motor ut ur fjorden och västerut mot Cape Wrath. Kusten var klippig med djupa vikar där sandstränderna lyste gula mot de gröna, branta sluttningarna. När vi rundat Capet satte vi segel. Vinden var sydlig och vi kunde sträck över North Minch mot ön Lewis i Yttre Hebriderna. Längre hade vi Skottlands sågkantade siluett om babord. Så plötsligt hände det. En liten flock delfiner kom hoppande mot oss. En lång stund simmade de tätt intill båten och diagonalade halsbrytande alldeles under stäven. Och lika plötsligt som de kom så försvann de och vi såg dem hoppa vidare åt annat håll. Vid fyratiden vred vinden emot och ökade kraftigt. Vi fick reva och göra ett extra slag för att klara udden på Eye Peninsula. Vid åttatiden hände det igen. En stor flock delfiner dök helt oväntat upp alldeles invid båten. Samma akrobatiska simövningar upprepades innan de gav sig av. Först klockan nio i kväll kunde vi angöra Stornoway och förtöja i inre hamnen. Just som vi skulle lägga oss längsides en annan segelbåt hörde jag ett frustande och när jag tittade över relingen stack en säl upp sitt huvud och studerade noga vår manöver. Den låg kvar hela tiden och uppträdde mer som en hund än som en säl. När vi var klara med båten hade alla restauranger stängt så vi köpte sandwich i ett snabbköp och åt upp dem på en pub. Det lär vara musikfestival i Stornoway över veckoslutet, tydligen en stor begivenhet här i staden.

Torsdag 17 juli

Vi vaknade sent i dag. Efter att ha betalt hamnavgift och flyttat båten till anvisad plats tog vi en promenad på stan. Nu när det är musikfestival i Stornoway står det musikanter och clowner i gathörnen och både vuxna och barn dansar ringdans på gatan. Vi fortsatte över ån, som rinner ut i hamnen, till slottet på andra sidan där festivalen skulle starta samma kväll.

Klubbsegling i Stornoway, Lewis.

Nu behövde vi aldrig betala någon entréavgift för musiken hördes bra från sittbrunnen. Istället fick oxfilén krypa fram ur frysen och vi invigde den nyinköpta pulpitgrillen, som visade sig vara ett lyckokast. Filén var så mör att den nästan föll sönder innan vi hann sätta gaffeln i den. Meny: grillad oxfilé med kokt potatis och inköpt ”*Diana*- (svamp?) sås” samt tomat- och löksallad. Middagen avrundades med en god ost och kex samt kaffe och kaka. Till detta dracks en utmärkt Rioja, inhandlad på snabbköpet.

Kvällen avslutades med pubbesök. Längst inne i den lilla puben satt en orkester och spelade keltisk folkmusik med en oerhörd frenesi: två fioler, två gitarrer och två dragspel. Men mest virtuos var mannen med trumman, som han höll vertikalt i sin famn och slog på med en kort trumpinne greppad mellan tummen och pek- och långfingrarna. Ibland kom även flöjter fram. Så sträckte trummannen upp sina armar och kakofonin i lokalen tystnade när en kvinnlig gäst sjöng på gäliska om livets upp- och nedgångar. Den keltiska kulturen tycks vara väldigt stark här. Sedan brakade musiken och sorlet igång igen allt under det att man intog kopiösa mängder öl och andra starkare varor. Men stämningen var god och alla var glada. När trummannen ibland tog paus gick han runt och satte i smyg klisterlappar med *YES*, yes till frigörelse från England i höstens folkomröstning, på de andra, intet ont anande, gästerna. Klockan tolv drog vi oss tillbaka till båten.

Fredag 19 juli

I dag har vi cyklat tvärs över ön till den nordvästra kusten. Det blev en lång tur på sex mil, som tog hela dagen. Vi besökte bland annat ett litet väveri där man vävde Harris tweed, som visade sig vara en mycket speciell historia. På tillbakavägen tog vi den gamla, smala vägen, som i början följde en större bäck med strömmande vatten över stenbotten. När vi lämnade kusten tog de vidsträckta ljunghedarna vid så långt ögat nådde. I söder bildade de blånande bergen på södra delen av Lewis fond. Marken är karg och det enda den tycks duga till är att elda med, av döma av alla torvtäkter som kantade vägen, både gamla och nyupptagna. Terrängen steg hela tiden. Vid varje backkrön trodde vi att vi nått högsta punkten. Men icke, det fanns alltid en ny backe att besegra. Mitt ute i ödemarken passerade vi en minnessten över någons *grandfather*, som i början av 1900-talet hade avlidit på platsen endast 40 år gammal. Kanske hade han också cyklat och dött av överansträngning? Men själva kämpade vi vidare. Det var först i utkanten av Stornoway som det bar utför och vi kunde susa ner mot hamnen fullständigt utmattade. Några mer upplevelser orkar vi inte med i kväll. Från andra sidan hamnen dånar hårdrocken från festivalscenen.

Hedlandskap på Lewis.

Lördag 19 juli

I dag har vi förberett båten för den fortsatta färden: bokat dieselpåfyllning, köpt bensin till utombordsmotorn, gjort matlista, handlat, gjort ren grillen och fyllt på vatten. Vi drar söderut mot Caledonian Canal i morgon bitti.

Stornowell – Loch Claidh - Loch Dunwegan

Måndag 21 juli

Vi lämnade Stornoway på ön Lewis vid elvatiden i går efter att ha fyllt på diesel och stuvat gummijollen på fördäck. För lätt, sydsydostlig vind kunde vi sträcka ner mot Shiant Islands, en dramatisk ögrupp utanför södra ändan av Lewis. Under gång fick vi återigen påhälsning av en flock lekfulla delfiner. När vi sent på eftermiddagen närmade oss ögruppen ökade vinden och dimma kom rullande. Vi vågade inte nattankra i Shiant Islands, som vi hade tänkt, utan seglade vidare till Loch Claidh, en djup havsvik i södra ändan av Lewis. Inne i sundet fann vi natthamn i den lilla fladen Eilean Hingerstay, bara 150 meter bred. Den visade sig också vara hemvist för en stor sälkoloni.

När vi vaknade i morse kunde vi räkna till minst tjugofem sälar, som låg och slumrade i strandkanten. Vid åttatiden lättade vi ankare och seglade i lätt bris och solsken mot ön Skye. En timme senare såg vi ryggen på en oidentifierad val, som kom upp och blåste ett par gånger, och vid tiotiden såg vi val igen, denna gång en späckhuggare. Vinden dog ut vid elva och vi gick för motor in i Loch Dunwegan på Skye. Nu ligger vi för svaj längst inne i havsviken utanför den lilla, sömniga byn Dunwegan. Vi har tagit oss iland med gummijollen, promenerat genom byn och druckit kaffe i bageriet. I kväll har pulpitgrillen återigen fått bekänta färg. Kapten har bjudit på grillad, marinerad, hel fläskfilé, inköpt hos slaktaren i Stornoway. Till denna serverades på beställning ugnsbakad klyftpotatis samt tomat- och löksallad. Allt sköljdes mer med en halv flaska Rioja. I morgon fortsätter vi söderut utmed Skye.

Fladen Eilean Hingerstay i Loch Claidh.

Hamnkontoret i Dunwegan ser dig.

Loch Dunwegan - Loch Scavaig - Tobermory

Onsdag 23 juli

Vi lämnade Dunwegan i går vid åttatiden. Morgonens sol övergick snart i molntäckt himmel. Efter ett par timmars segling i lätt bris dog vinden helt så vi fortsatte för motor. Underhand bröts molntäcket upp och när vi ankrade i Loch Scavaig vid fyrtiden gassade solen. Loch Scavaig är en spektakulär ankringsplats, en vik på södra ändan av Skye omgiven av över niohundra meter höga berg. På de branta bergssidorna glänser rinnande vatten som silverband. Sälar dåsar på de små kobbarna som skyddar viken och det enda ljud som hörs är bruset från en liten fors. Det blev rökt laxmiddag i sittbrunnen medan solen sjönk bakom bergstopparna.

Dagens morgon var lika stilla när vi sakta gled ut ur viken. Himlen var blå och solen lyste på bergssidorna. Efter några timmar kom vinden och vi fick ett par timmars härlig segling i smul sjö förbi öarna Rhum, Eigg och Muck. Vid mynningen av Sound of Mull fick vi tidvatten och vind emot oss så vi gick för motor sista biten till Tobermory. Här ligger vi nu för svaj vid en gästboj och ska snart ta gummijollen in till land för middag på restaurang. Kocken har fått ledigt i kväll. I morgon seglar vi vidare till Corpach där Caledonian Canal börjar.

Vid gästboj utanför Tobermory.

Kväll och morgon i Loch Scavaig på motstående sida.

Tobermory - Corbach

Torsdag 24 juli

Vi lämnade Tobermory klockan nio i morse och gick för motor genom Sound of Mull ut i Loch Linnhe. Vinden och strömmen var emot oss. Morgonens bris dog så småningom helt och solen har gassat från en molnfri himmel hela dagen. Det var bara fartvinden som gav oss viss svalka. Åtta sjömil före slussen till Caledonian Canal, vid Corran Narrows, snörps sundet åt och strömmen blir stark med virvlar i vattnet. Vi fick 2,5 knops medström trots att vi passerade vid en gynnsam tidpunkt. Vid spring, när tidvattnet är som högst, är strömmen mer än 5 knop. Vi kom fram till Corbach, där kanalen börjar, vid tre och hann precis slussa in i hamnbassängen och förtöja. Värmen är tryckande och vi söker svalka under bomtältet, som vi har spänt upp över sittbrunnen. Från vår bryggplats ser vi över sundet till grannbyn Fort William vid foten av Ben Nevis, som reser sin gråa hjässa likt en jättsten och med sina 1 344 meter är Englands högsta berg. I morgon klockan åtta ska vi slussa vidare och fortsätta vår färd tvärs över Skottland till Inverness.

Slussarna vid Fort Augustus.

Caledonian Canal, Corbach - Inverness

Fredag 25 juli

Det är åter en dag med sol, blå himmel och högsommarvärme. Vi började slussa vid halv nio, först en enkel dubbelsluss men sedan, efter en och en halv kilometer, Neptun's staircase, en jobbig slusstrappa med åtta slussar i en följd.

Caledonian Canal slingrar sig genom den dalgång som går tvärs genom Skottland och består av ett antal långsträckta sjöar, Loch Lochy, Loch Oich och Loch Ness, sammanbundna med grävda kanaler och slussar. Den är 96 km lång varav 35 km är grävd kanal. Kanalen går genom ganska glest befolkade trakter. Här och var ligger enstaka hus eller en gård. På båda sidor om kanalen reser sig bergen med barrskog och grå, trädlösa toppar.

Vi missade precis, innan kanalen stängde för dagen, sista slussen före Fort Augustus, som ligger i sydvästra ändan av Loch Ness. Nu ligger vi förtöjda vid en ponton framför slussporten och har just ätit middag. En sval bris svalkar efter dagens hetta. I sydväst syns fortfarande toppen av Ben Nevis. I morgon är det bara nedåtslussning när vi går sista sträckan över Loch Ness till Inverness. Vi har putsat kikaren för att kunna upptäcka eventuella sjöodjur.

Lördag 26 juli

Morgonen var kall men när solen steg steg också temperaturen och dimmorna lättade. Slussarna ner till Loch Ness avverkade vi under förmiddagen. Väl ute på den långsträckta sjön höll vi noga utsikt efter sjöodjuret. När vi färdats halvvägs såg vi plötsligt ett vågmönster en bit bort, som från en passerande båt, men någon båt fanns inte i närheten. Samtidigt drog ett regnväder upp i sydväst och det började blåsa. Ovädret jagade oss i häcken ända till slutet

På spaning efter det sjöodjur som flytt, Loch Ness.

av sjön men hann aldrig ikapp oss. Det var som om det ville stanna kvar på Loch Ness. Kanske var det en hälsning från sjöodjuret?

Färdas man österut på Loch Ness mot Inverness ändras landskapet underhand. Bergen blir lägre och rundare, stränderna och höjderna är ibland uppodlade och bebyggelsen ökar. Man möter också en massa uthyrningsmotorbåtar. De känns igen på att de har flera rader tjocka gummilister skruvade på friborden och framförs av personer som uppenbarligen aldrig har varit på sjön tidigare. En båt som vi mötte trodde att den engelska vänstertrafiken gällde även till sjöss. Stora mängder öl konsumeras under framfarten. Stämningen är god ombord och man vinkar glatt.

Under eftermiddagen gick vi de sista slussarna ner till Inverness och förtöjde klockan sex i kväll i Seaport marina. Då hade det mulnat och ett lätt regn föll. Nu sitter vi på en pub inne i staden och har just ätit middag. I kväll har man levande musik. Tre äldre herrar spelar gamla rockklassiker på elgitarr med bra tryck. I morgon ska vi tvätta, handla och förbereda den fortsatta seglatsen till Danmark på måndag.

Inverness - Thyborøn

Måndag 28 juli

Under förmiddagen klarade vi av de sista förberedelserna. Klockan ett lokal tid slussade vi ut i Nordsjön med tidvattnet med oss. Klockan är halv tre nu och vi är på väg över Moray Firth. Himlen är blå med sommarmoln och solen värmer. Det är nästan vindstilla. Det bör ta tre, fyra dygn till Danmark.

Torsdag 31 juli

Seglatsen från Inverness över Nordsjön tog oss två dygn och sjutton timmar och vi förtöjde i danska Thyborøn i dag klockan sju på morgonen lokal tid. Under större delen av överfarten hade vi vackert väder och akterlig vind.

Ett par gånger hälsade delfiner på. Ena gången lekte en stor flock i över en timme runt båten. Liksom vid tidigare besök zigzagade de blixtnabbt alldeles under stäven. Några kom i hög fart akterifrån och dök upp ur vattnet framför fören som skjutna ur en kanon. Andra simmade upp utmed båten och under bråkdelen av en sekund vände de sig på sidan och gav oss ett ögonkast. Ju snabbare vi seglade desto roligare verkade de ha. Jag stod på fördäck och jublade. Efter en timme var både de och vi mätta på cirkuskonster och flocken drog vidare.

Jag kommer också att minnas nätterna till havs. När du sitter ensam i sittbrunnen under natthimlens kupol, omgiven av den vida horisonten och vågornas brus, blir känslan av total närvaro oerhört stark. Andra natten passerade vi genom bältet med oljeplattformar. Med spirad fock gungade vi fram och det fräste kring bogen. Det var inte längre kallt. Runt omkring på avstånd lyste oljeriggarna som ensliga bloss i natten och ett svagt ljus i norr förbådade en kommande gryning bortom horisonten.

Sista kvällen hade vi italiensk afton med salami och parmaskinka till förrätt följt av färsk ravioli med riven parmesanost och ett glas Chiantivin. Den natten länsade vi med bara storseglet satt. Vinden var frisk och vi surfade fram på vågorna i mörkret. Ovanför oss

Skymning på Nordsjön.

sprakade stjärnhimlen och i bogsvalet lyste marelden. Jag vet inte om det berodde på Chiantivinet men jag uppfylldes av universums oändlighet och kände mig som ett med naturen.

Thyborøn – Ålborg - Höganäs

Lördag 2 augusti

Thyborøn stinker från fiskmjölsfabriken vid hamnen och har för övrigt inte mycket att erbjuda. Efter att ha sovit ett par timmar fortsatte vi därför redan torsdag eftermiddag seglatsen österut på Limfjorden och kom till Nykøping på kvällen. Vi fick förtöja i fiskehamnen och drabbades då återigen av den danska förbannelsen i form av ett stinkande fiskgegg på kajen. Det tog oss en bra stund att sanera linor och fendertar och spola däcket nästa morgon.

Under fredagen fortsatte vi österut, passerade Ålborg och kom på kvällen äntligen ut i Kattegatt. Vi seglade med fullt ställ i fin vind. Lasse gick till kojs och jag tog första vakten, som kom att bli rätt lång visade det sig. Vid niotiden ökade vinden och blev mer än frisk med krabb sjö i de grunda farvattnen. Till råga på allt hade man vid Anholt byggt en stor vindkraftspark mitt ute i havet, som inte fanns med på mina digitala och papperssjökort. Med hjälp av gps och radar kunde jag plotta min position under det att jag kryssade fram i den kolsvarta natten. Klockan fem på morgonen kunde jag äntligen sträcka förbi vindkraftsparken, väcka Lasse som hade studsat i förpiken i den krabba sjön och själv få några timmars behövlig sömn. Så fortsatte vi seglatsen i sol och hård vind hela dagen och förtöjde i Höganäs klockan fyra i eftermiddags. Nu väntar Öresund, Falsterbokanalen, Hanöbukten, Kalmarsund, Smålands och Östergötlands skärgårdar på oss innan vi i slutet av kommande vecka förtöjer i Askrikehamnen på Lidingö.

Öresundsbron.

Söndagskväll vid Falsterbokanalen i väntan på broöppning.

Höganäs - Lidingö

Söndag 3 augusti

Vilken dag det har varit, gassande sol och blå himmel hela dagen men lite vind. Vi har gått för motor och har nu vid halv sju på kvällen precis passerat Falsterbokanalen. Vi nattseglar över Hanöbukten.

Tisdag 5 augusti

I söndags kväll vid tio, när vi gick för motor och befann oss utanför Ystad, drog ett åskväder upp i syd och väst. Oavbrutet under två timmar lystes horisonten upp som av bombkrevader och långa blixtar slog rakt ner i havet. Vi befann oss norr om åskvädret och kände bara av den kraftiga vinden som åskvädret skapade och som sedan dog ut. Vi hörde på radio nästa morgon att åskvädret hade satt rekord i antal blixtar.

Efter att ha gått för motor hela natten satte vi segel vid åtta och slörade hela måndagen mot Kalmar dit vi kom strax före nio på kvällen. I dag tisdag har vi haft vinden stick i stäv. Att kryssa i Kalmarsund är inte roligt och farleden norrut från Kråkelund är smal och slingrig så vi har gått för motor och ligger nu i kväll för svaj i Båtsviken öster om Loftahammar. I morgon ska vinden vara mellan nordväst och väst. Vi tänker gena och segla utomskärs direkt till Landsort.

Onsdag 6 augusti

Vi lättade ankare vid halv åtta och gick ut på Östersjön. Det var mulet och blåste 10 m/s från nordväst. Vi kunde sträcka upp mot Landsort med en snittfart av 8 knop. När vi passerade Landsort vid femtiden hade molnen lättat och det var soldis. Vi seglade förbi Mällsten och fortsatte norrut på Mysingen. Klockan åtta i kväll ankrade vi i fladen på Rånö.

Torsdag 7 augusti

Vi hade tänkt fortsätta riktigt tidigt men regnet öste ner så vi tog sovmorgon till sju. Efter en snabb frukost lättade vi ankare vid halv åtta och fick en fin segling i solsken hela dagen. Sista sträckan genom Baggenstaket fram till Lidingö gick vi för motor och förtöjde i Askrikehamnen strax efter tre. Sanna och Åsa med familj mötte oss på bryggan.

Hemma igen

Det är med visst vemod jag tänker tillbaka på sommarens segling. Jag längtar åter till den friska luften, den vida horisonten och den orörda naturen. Jag saknar havssulorna och stormfåglarna, sälarna och delfinerna. Jag hoppas jag kan komma tillbaka en annan gång.

Skottlands västkust med Inre och Yttre Hebriderna är ett spännande seglingsområde, som vi bara nosade på, och 35 Nm väster om North Uist, ute i Atlanten, ligger den obebodda ögruppen Saint Kilda, som jag gärna skulle vilja besöka.

På Lewis är den keltiska kulturen levande. Alla gatuskyltar är tvåspråkiga, på engelska och gäliska. Keltiska språk talas i både Skottland, Wales och Bretagne och på Irland och Isle of Man. Den keltiska identiteten verkar gå tvärs över dagens nationsgränser. Flera båtar i hamnarna vi besökte hade märkliga nationsflaggor, som var en blandning av flaggor från länder med keltisk kultur och gav en ny dimension åt EU-medborgarskapet. Det skulle vara intressant att lära känna den keltiska kulturen närmare.

Man kan segla i dessa farvatten med liten besättning och mindre båt än vår och man tycks aldrig bli för gammal. De flesta seglare vi mötte var långseglande par, ofta äldre än vi. Vid jollerampen i Dunwegan stötte vi på ett betydligt äldre, engelskt par. Hon hade käpp och svårt att gå men ut i jollen till sin båt på svaj skulle de.

Att navigera är lätt med plotter, översiktskort på papper, seglingsbeskrivningar och tidvattentabeller.

Lidingö april 2015

Håkan Langseth